

Älä puhu lamaa

Paniikkiin ei ole aihetta eikä meidän pidä puhua itseämme lamaan, sanoi pääministeri Paavo Lipponen kansalleen. Mutta mitä sitten on "itsensä puhuminen lamaan". Se kuulostaa aika lailla samalta kuin itsensä puhuminen pussiin, ja samantapaista se onkin. Jos lamasta aletaan puhua ääneen, se varmasti tulee. Kaikki alkavat pelätä, että kyllä se lama varmaan nyt tulee, kun siitä kerran puhutaan. Sen vuoksi ihmiset eivät uskalla enää ostaa uusia asuntoja ja autoja, kalliita kodinkoneita ja hienoja viinejä. Niiden tuotanto putoaa, tehtaakaan eivät enää investoi, ja katso: siinä se lama on. Ja pelkästään sen takia, että siitä alettiin puhua.

Jos sen sijaan kaikki ymmärtävät olla hiljaa koko asiasta, uskotaan yleisesti, että nyt ei taida lamaa tulla, kun siitä ei kukaan puhu mitään. Mahdollisesti moinen ajatus ei edes pälkähä kenenkään päähän, vaan ihmiset ostelevat kaiken mitä näkevät, tehtaan pyörivät vauhdilla ja talous kasvaa kuin ilmapallo.

Tästä syystä meidän kansalaisten on nyt muistettava pääministerimme varoitukset ja vältettävä puhumasta itseämme lamaan. Käytännössä täytyy kavahtaa esimerkiksi seuraavanlaisia lauseita, jotka voivat lietsoa tappiomielialaa: "Kyllä tätä rahassa rypemistä on taas riittänytkin vuosikautia, saa nähdä kuinka kauan tätä enää kestää." Tai: "Ei taida Suomelle tulla mitalin mitalia Edmontonin isoista." Tai: "Jääköhän se Häkkinen taas lähtöruutuun, vai pääseekö yhtään pitemmälle keskeyttämään."

Erityisesti on varottava laman sanomista lamaksi, samoin kuin ennen vanhaan varottiin sanomasta karhua karhuksi. Sopivia kiertoilmaisuja ovat esimerkiksi "matalakasvu", jota pääministerikin taisi käyttää, "ylikuumenemisvaaran väistyminen", tai "talouskasvun tasaantuminen". Vasta sitten, kun osakekeinottelijat alkavat hyppiä tornitaloista ja Sauli Niinistö nähdään kiilaamassa Pelastusarmeijan leipäjonossa, on lupa puhua lamasta. Ja kun siitä kerran aletaan puhua, sen jälkeen ei viiteen vuoteen muusta puhutakaan.

Valitettavasti saattaa olla jo myöhäistä välttää puhumasta itseään lamaan, kun Lipponen meni höllyttämään, ettei paniikkiin ole mitään aihetta. Se kuulostaa hyvin huolestuttavalta. Paniikkiin on yleensä aihetta juuri silloin, kun herrat alkavat vakuutella, että paniikkiin ei ole aihetta. Ja samaten lama alkaa olla jo päällä, kun herrat julkisesti sanovat, että ei tästä mitään lamaa tule. Tilanne on vähän sama kuin jos lentokapteeni alkaa kesken rauhallisen lennon kuuluttaa, että "Lento sujuu täysin normaalisti ja rauhallisesti. Toistan: Lento sujuu täysin normaalisti ja rauhallisesti. Meillä ei ole mitään hätää, ei tosiaankaan minkäänlaista hätää..." Ei kestä kauankaan, kun matkustamossa on täysi hysteria päällä ja säikyimmät hypivät ulos ilman laskuvarjoa.

Artikkelin lähde [Kaleva](#)